

Sinteza obiecțiilor și propunerilor
la proiectul de hotărâre privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual
în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I)
(număr unic 373/MEC/2024)

Nr. d/o	Participantul I la Avizare (expertizare)	Nr. pct. în proiect	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Expertiza anticorupție				
1.	Centrul Național Anticorupție al RM	General	Potrivit Raportului de expertiză anticorupție (scrisoarea Centrului Național Anticorupție nr. EHG24/9940 din 22.08.2024) prevederile <i>Proiectului</i> nu încalcă drepturilor fundamentale ale omului, nu contravine interesului public. În procesul de promovare a proiectului de decizie, rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate în Legea nr.239/2008, au fost respectate parțial, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, însă cu stabilirea unui termen limită pentru recepționarea recomandărilor.	Se acceptă. Persoana responsabilă de promovarea proiectului la etapele de avizare a consultat permanent pagina web oficială a MEC și portalul guvernamental de consultări publice www.particip.gov.md , în vederea recepționării obiecțiilor și recomandărilor. Obiecții și recomandări nu sunt.
A 3-a avizare				
1.	Ministerul Finanțelor	General	<u>Sustine</u> obiecțiile expuse în avizul 2, este disponibil de a participa la o ședință comună în scopul elucidării obiecțiilor expuse.	Se acceptă. În conformitate cu pct.234, 235 și 236 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 și pentru a ajunge la un consens asupra obiecțiilor MF, MEC a organizat ședința interinstituțională, în format online, pe data de 06.08.2024, ora 11-00, unde au fost acceptate toate modificările privind obiecțiilor.

			Procesul-verbal al ședinței din 06.08.2024 a fost semnat de MEC și MF.
2.	Ministerul Justiției	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri. Se acceptă
3.	Ministerul Afacerilor Interne	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri. Se acceptă
A 2-a avizare			
1.	Ministerul Justiției		
			La forma actuală a proiectului în discuție, pe plan redacțional, se propun următoarele propuneri.
		pct. 1	La pct. 1 cuvintele „se anexează” se vor indica între paranteze rotunde, conform uzanțelor.
		pct. 2	La <i>anexă</i> : La pct. 2, se va analiza suplimentar necesitatea menținerii tezei a doua, având în vedere că, prin modul de exprimare normele juridice ale actului normativ sunt de natură general-obligatorie, dar nu de informare.
		pct. 14	La 14, semnalăm invocarea eronată a pct. 14, corect fiind pct. 15. Totodată, cuvintele „din prezentul Regulament” propunem a fi excluse, deoarece, potrivit art. 55 alin. (4) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> , în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ.
		pct. 24	În privința normei formulate la pct. 24, reținem că în textul unui act normativ trimiterea nu poate fi făcută la un act normativ cu forță juridică inferioară (a se vedea art. 55 alin. (3) din <i>Legea nr. 100/2017</i> cu privire la actele normative), în caz contrar, s-ar admite încălcarea principiului ierarhiei actelor normative (structurată în funcție de categoria acestora și de autoritatea publică competentă de a le emite). Prin urmare, sugerăm să se renunțe la menținerea pct. 24, în redacția preconizată.
		pct. 28	La pct. 28, necesită a fi reformulate cuvintele „Ministerelor de resort”, deoarece nu conferă normei caracter clar. Tot aici, pentru respectarea regulilor de ortografie cuvântul „Ministerelor” trebuie scris cu inițială mica.
			Se acceptă, pct. 24 a fost redactat: „Normarea activității de mentorat se realizează conform Codului educației nr. 152/2014, Codului nr. 154/2003 și altor acte normative din domeniu”.
			Se acceptă, pct. 28 a fost redactat: „Atribuțiile ministerelor, fondatorii instituțiilor

	Cap. V	În conformitate cu art. 47 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017</i> , dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ. Se va ține cont de faptul că, dispozițiile finale ca structură nu sunt specifice conținutului actelor normative ale Guvernului, dar celor legislative. Prin urmare, la Cap. V, în titlu, cuvântul „FINALE” se va substitui cu cuvântul „SPECIALE”.	de învățământ superior, în domeniul învățământului dual sunt următoarele:”
			Se acceptă, denumirea Capitolul V a fost modificată potrivit propunerii.
2. Ministerul Finanțelor	General	<p>Potrivit prevederilor art.3 din Codul educației nr.152/2014, învățământul dual reprezintă învățământul în cadrul căruia <i>instruirea teoretică se realizează în instituția de învățământ, iar cea practică – la întreprindere</i>. Mai mult ca atât, organizarea învățământului dual se poate realiza prin <i>parteneriat dintre instituțiile de învățământ și mediul de afaceri</i> (agenții economiei), prevede expres reglementată în Codul menționat.</p> <p>Totodată, conform noțiunilor stabilite în art.3 din Codul educației, mentorul este cadrul didactic sau managerial experimentat, cu rol de îndrumător <i>pentru alte cadre didactice sau manageriale</i>, debutante sau cu experiență în profesie, care acordă sprijin pentru dezvoltarea personală și profesională. De asemenea, potrivit prevederilor art.58 din același Cod, funcția didactică de mentor este promovată doar în cadrul <i>instituțiilor de învățământ general</i> și doar mentoratul de practică se realizează prin îndrumarea de către <i>un cadru didactic experimental a studentului stagiar</i>.</p>	<p>Se acceptă: Pct.4 a fost redactat: „<i>învățământul dual în cadrul studiilor superioare de licență- învățământ în cadrul căruia instruirea teoretică se realizează în cadrul instituției de învățământ superior, iar cea practică la întreprindere</i>”.</p> <p>Se acceptă: Noțiunea de „<i>mentor din instituția de învățământ superior</i>” este substituită cu noțiunea „<i>Coordonator de învățământ dual din cadrul instituției de învățământ și Coordonator de învățământ dual în cadrul unității</i>”.</p> <p>Se acceptă: Pct. 4 din proiect a fost redactat: instruirea teoretică se realizează în cadrul instituției de învățământ superior, iar cea practică la întreprindere”.</p> <p>Noțiunea de „<i>mentor din instituția de învățământ superior</i>” este</p>
		<p>În același timp, proiectul de hotărâre prevede mai multe reglementări care sunt în contradicție cu Codul educației, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instruirea practică se realizează în cadrul instituției de învățământ superior; - instituirea funcțiilor de mentor în cadrul instituțiilor de învățământ superior; 	

			- acordarea studentului a unei plăți lunare – remuneratie care urmează a fi achitată de către instituția de învățământ superior;	Remuneratia este achitata de unitate. Noțiunea de <i>remuneratie</i> este definită în Codul muncii nr.154/2003.
			- instituirea Comisiei de verificare, recunoașterea a vechimii în muncă pe durata studiilor în învățământul dual.	Comisia de verificare <u>nu</u> recunoaște vechimea în muncă. Comisia constată conformitatea unității pentru a participa la procesul de instruire practică în învățământul dual, în vederea asigurării calității în învățământul superior.
3.	Ministerul Afacerilor Interne	General	Considerăm oportun pe tot parcursul textului să se utilizeze aceeași formă de exprimare, fie „ <i>acord de cooperare</i> ” fie „ <i>acord de colaborare</i> ” (pct. 2, 4 subpct. 2) și pct. 5 subpct. 2))	Se acceptă, au fost operate modificările în text potrivit obiectiei
		Pct.5	La pct.5, condiționările de tipul „ <i>asigură...</i> ”, prezentate în subpct. 2) - 5), nu pot fi tratate ca caracteristici , recomandăm acestea să fie prevăzute ca clauze contractuale în acordurile de cooperare, inclusiv, în contractul de studii sau de formare profesională. Astfel, ca trăsătură distinctivă a învățământului dual, pot fi relevante următoarele caracteristici: <i>a) constituie o formă de învățământ care îmbină instruirea teoretică cu dobândirea competențelor practico-aplicative;</i> <i>b) permite absolvenților să acumuleze vechimea în muncă conform specialității/programului de studiu;</i> <i>c) se bazează pe o cooperare între instituțiile de învățământ superior și agenții economice/entitățile din cadrul economiei naționale, etc.;</i> <i>d) este organizat de către instituția de învățământ superior în baza unor acorduri de cooperare cu agenții economice/entități publice și private, etc.</i>	Se acceptă, Au fost operate modificările conform propunerilor, după cum urmează: „1) este organizat de către instituția de învățământ superior în baza unor acorduri de cooperare la inițiativa unității interesate în calitate de potențial angajator; 2)constituie o formă de învățământ care îmbină instruirea teoretică cu dobândirea competențelor practico-aplicative; 3)permite absolvenților să acumuleze vechimea în muncă conform specialității/programului de studiu;

				4)se bazează pe o cooperare durabilă între instituțiile de învățământ superior și unități”.
	Pct.6	Pct. 6 dedicat principiilor, necesită de a fi regândit și reformulat, spre exemplu: la subpct.1) denumirea principiului este una complexă care ar putea fi redenumită mai simplu în <i>principiul cooperării</i> , totodată, se cere o redefinire a <i>principiului eticii</i> , care în viziunea noastră ar avea un conținut mai larg.		Nu se acceptă, Principiile învățământului dual în cadrul studiilor superioare din pct.6 din Proiect sunt similare cu principiile trase în Legea nr.110/2022 cu privire la învățământul dual, agreate de Ministerul Educației și Cercetării.
	Pct.14	La pct. 14, sintagma „ <i>stabilite la pct. 14</i> ” va fi substituită cu sintagma „ <i>stabilite la pct. 15</i> ”.		Se acceptă, au fost operate modificările la pct.14.
4.	Ministerul Culturii	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
5.	Ministerul Sănătății	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
6.	Ministerul Apărării	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
7.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
8.	Camera de Comerț și Industrie	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
1-a avizare				
1.	Ministerul Culturii	General	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă
2.	Ministerul Sănătății	General	Sustine acest proiect de Hotărâre a Guvernului și confirmă aplicabilitatea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I) pentru domeniul general de studiu <i>091 Sănătate</i> .	Se acceptă Învățământul dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I) va fi implementat și

			<p>pentru domeniul general de studii <i>091 Sănătate.</i></p>
<p>3.</p>	<p>Ministerul Apărării</p> <p>La proiectul hotărârii</p>	<p>Comunică susținerea proiectului, totodată propune:</p> <p>1) examinarea oportunităților excluzerii din clauza de adoptare a următoarelor acte normative: Legea nr.110/2022 cu privire la învățământul dual și Hotărârea Guvernului nr.97/2023 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.110/2022 cu privire la învățământul dual și scopul acestora de fapt fiind reglementarea învățământului dual ca formă de organizare a învățământului profesional tehnic;</p> <p>2) reformularea alin.2) din pct.7 al Regulamentului-cadru, deoarece considerăm prea îngust formularea în proiect. Nu toate instituțiile de învățământ superior activează în scopul dezvoltării economice a RM, sunt și instituții de învățământ care formează specialiști în domeniile apărării, securității și ordinii publice, totodată nici specialiștii în educație nu sunt direct implicați în dezvoltarea economică a țării.</p>	<p>1) Se acceptă Legea nr.110/2022 și Hotărârea Guvernului nr.97/2023 au fost excluse din clauza de adoptare, textul a fost redactat: „<i>În temeiul art.89 alin. (9) din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările ulterioare...</i>”;</p> <p>2) Se acceptă Textul sbp.2 din pct. 7 a fost redactat: „<i>contribuția la consolidarea competitivității și dezvoltării culturale, economice și sociale a Republicii Moldova</i>”. Învățământul dual în cadrul instituțiilor de învățământ care formează specialist în domeniile apărării, securității și ordinii publice se va aplica luând în considerație și actele normative speciale.</p>
<p>4.</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p> <p>La proiectul hotărârii</p>	<p>1) În clauza de adoptare a hotărârii de Guvern trimisă spre avizare este menționată Legea nr.110/2022 a cărui obiect de reglementare este învățământul dual ca formă de organizare a învățământului profesional tehnic prevăzută de Codul educației și nu învățământul dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I).</p> <p>Prin urmare, se impune modificarea Legii nr.110/2022 cu privire la învățământul dual prin includerea prevederilor referitoare la învățământul dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I), or legea prenotată în redacția actuală, nu poate servi clauză de adoptare a hotărârii de Guvern trimisă spre avizare.</p>	<p>1) Se acceptă excluderea Legii nr.110/2022 și a Hotărârii Guvernului nr.97/2023 din clauza de adaptare a proiectul hotărârii de Guvern întru respectarea prevederilor Legii nr. 100/2017 și pentru a nu interveni cu modificări asupra actelor normative menționate, astfel, textul a fost redactat: „<i>În temeiul art.89 alin. (9) din Codul educației al Republicii</i></p>

	<p>La pct. 4</p> <p>2) 1. La pct. 4 alin. (3) al proiectului, după sintagma: „științifico-didactic titular, se propune completarea cu textul: „sau prin cumul”.</p>	<p>Moldova nr.152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările ulterioare...”;</p> <p>2) 1. Se acceptă sbp.3 la pct.4 a fost redactat: „mentor din instituția de învățământ superior (în continuare- mentor)-cadru didactic/ științifico-didactic titular/prin cumul din instituția de învățământ superior, care asigură ghidarea studentului pe parcursul perioadei de studii în învățământul dual”;</p> <p>2. Se acceptă Pct.10 devine pct.11 și este redactat: „Instituțiile de învățământ superior organizează, la decizia Senatului, în cadrul studiilor superioare de licență învățământul dual la programele de studii acreditate/ autorizate, în condițiile legii, după cum urmează: începând cu sem. IV pentru specialitățile de 180 ECTS și cu sem. VI pentru specialitățile de 240 ECTS”;</p> <p>3. Se acceptă Pct.12 devine pct.13 și este redactat: „Planurile de învățământ pentru specialitățile în cadrul cărora se oferă învățământul dual sunt elaborate de către departamentul/catedra de profil al</p>
	<p>La pct. 10</p> <p>2. La pct. 10, după sintagma: „programele de studii acreditate” se propune completarea cu textul: „sau care dispun de autorizație de funcționare provizorie”.</p>	
	<p>La pct. 12</p> <p>3. La pct. 12, după sintagma „instituției de învățământ superioare”, se propune completarea cu textul: „în colaborare cu reprezentanții unității de învățământ dual”, în scopul corelării planurilor de învățământ cu cerințele pieței de muncă.</p>	

		<p>4. La pct. 15, după cuvântul „Criteriile” se va completa cu sintagma „minime necesare”.</p> <p>5. La pct. 15 alin. (3) este necesar de prevăzut expres criteriile necesare pentru un specialist/mentor de înaltă calificare. Spre exemplu: stagiu de muncă de minim 5 ani, deținerea unui titlu, nivelul unei calificări, etc.</p>	<p><i>instituiției de învățământ superioare în colaborare cu reprezentanții unității, aprobate de Senat, coordonate de către Ministerul Educației și Cercetării și, după caz, de ministerele care au în subordine instituții de învățământ superior”;</i></p> <p>4. Se acceptă Pct.15 este redactat: <i>„Criteriile minime necesare privind conformitatea unității pentru participare la procesul de formare profesională prin învățământ dual sunt...”;</i></p> <p>5. Se acceptă Propunerea dată se regăsește la pct.4 sbp.4, care a fost redactat: <i>mentor al unității de învățământ dual (în continuare- mentor al unității)- salariat al unității care deține competențe corespunzătoare domeniului de formare profesională, psihopedagogic, experiență profesională de cel puțin 5 ani și este responsabil de organizarea, desfășurarea și monitorizarea formării profesionale a studentului”;</i></p>
	<p>La proiect, Regulament</p>	<p>6. Textul Regulamentului urmează a fi completat cu prevederi cu privire la modul și condițiile de organizare a stagiilor de practică în procesul formării inițiale în învățământul superior la ciclul I, care constituie parte integrantă obligatorie a procesului educațional (stagiul de practică va fi parte integrantă a perioadei studiilor în învățământului dual sau va fi</p>	<p>6. Se acceptă Pct. 12 din prezentul proiect expres prevede că <i>stagiile de practică</i> sunt parte componentă a planurilor de învățământ care oferă învățământul</p>

		desfășurată separat).	dual și fac parte din formarea profesională practică. Totodată stagiile de practică sunt reglementate de <i>Regulamentul privind stagiile de practică în învățământul superior, Ordinul nr. 203/2014</i> , care urmează a fi modificat și actualizat.
5.	Ministerul Finanțelor	La proiectul hotărârii	1) Se acceptă Legea nr.110/2022 și Hotărârea Guvernului nr:97/2023 au fost excluse din clauza de adoptare, textul a fost redactat: „ <i>În temeiul art.89 alin. (9) din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările ulterioare...</i> ” Pct.2 a fost exclus.
	La proiect, Regulament	1) Potrivit art.102 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, hotărârile Guvernului se adoptă pentru organizarea executării legilor, iar potrivit art.44 alin.(1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, clauza de adoptare a actului normativ poate conține, după caz, și temeiul legii de adoptare a actului normativ respectiv. Prin urmare, se propune de revizuit clauza de adoptare a actului normativ, întrucât nici prevederile Legii nr.110/2022 <i>cu privire la învățământul dual</i> , nici prevederile Hotărârii Guvernului nr.97/2023 <i>pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.110/2022</i> , nu fac referință la organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I). Prevederile <i>pct.2</i> sunt ambigue și lasă loc de interpretare, prin urmare, se propune de completat punctul respectiv cu reglementări clare, care vor stabili termeni exacți de revizuire a actelor normative cu proiectul înaintat spre avizare. 2) Potrivit regulilor de tehnică legislativă, un act normativ urmează <i>a fi emis pe baza și în executarea altui act normativ de nivel superior</i> . Mai mult ca atât, reieșind din prevederile art.3 alin.(4) lit.b) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia. Astfel, în contextul promovării proiectului prezentat spre avizare, se consideră oportun de a elabora, în primul rând, norma primară de nivel superior, așa cum este Legea nr.110/2022 care reglementează <i>desfășurarea învățământului dual în cadrul instituțiilor de învățământ profesional tehnic</i> .	2) Nu se acceptă interpretarea regulilor de tehnică legislativă. <i>Proiectul hotărârii Guvernului este actul normativ care pune în executare prevederile art. 89 alin. (9) din Codul educației (Lege organică, normă primară de nivel superior)</i>), Ministerul Educației și Cercetării prin coordonare cu alte organe centrale de resort urmează să stabilească condițiile în care pentru anumite specialități în cadrul

	<p>La pct. 30</p>	<p>Prin urmare, toate prevederile din proiectul actului normativ ce tin de instituirea Comisiei de verificare, recunoaşterea vechinii în muncă pe durata studiilor în învăţământul dual, remuneraţia acordată studentului pe perioada formării profesionale <i>urmează să derive din acte normative de nivel superior.</i></p> <p>3) Potrivit prevederilor <i>pct.30</i> din proiectul hotărârii, programele de studii superioare, implicat care oferă învăţământul dual, vor fi organizate în <i>limita bugetelor aprobate anual din comanda de stat</i> pentru pregătirea cadrelor din instituţiile de învăţământ superior.</p>	<p>studiilor superioare de licenţă (ciclul I) poate fi aplicat învăţământul dual. Potrivit art. 55 alin.(1) din Legea nr.100/2017, reglementările de acelaşi nivel şi având acelaşi obiect de reglementare se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ. Astfel, normele <i>recunoaşterea vechinii în muncă, remuneraţia sunt definite în Codul muncii nr.154/2003.</i></p> <p>3) Se acceptă Pct. 30 devine pct. 9 cu următorul conţinut expres prevăzută „... <i>în limita bugetelor aprobate anual</i>”</p> <p>De menţionat că învăţământul dual se va organiza în ultimele trei semestre de studii, componentele planului de învăţământ fiind structurate astfel, încât sa nu afecteze conţinuturile curriculare, iar alocaţiile bugetare pentru finanţarea-standard fiind utilizată conform legislaţiei.</p> <p>Pct.5 din Nota informativă, „Aprobarea şi implementarea proiectului Hotărârii de Guvern nu implică cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat, iar programele de studii superioare, implicat care oferă învăţământul dual, sunt organizate în limita bugetelor aprobate anual,</p>
<p>La Nota informativă</p>	<p>Ținem să informăm că, modul de calculare și distribuire a alocațiilor aferent punerii în aplicare a prevederilor prezentului proiect nu este prevăzută în Hotărârea Guvernului nr.343/2020 <i>cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior</i>, care stabilește detaliat modul de calculare și distribuție a alocațiilor aferent comenzii de stat pentru instituțiile publice de învățământ superior. Respectiv, prevederile pct.5 „Fundamentarea economico-financiară” din Nota informativă nu sunt justificate și există riscul aprobării unui act normativ fără acoperire financiară.</p>		

	<p>Drept urmare celor menționate, se consideră oportun de modificat prevederile <i>Metodologiei de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior</i>, astfel încât formula de finanțare să prevadă alocații pentru finanțarea programelor de formare în învățământul dual.</p> <p>În contextul celor menționate, Ministerul Finanțelor este în imposibilitate de a susține proiectul de hotărâre fără a elabora/modifica inițial actele normative de nivel superior.</p>	<p><i>Program/Subprogram 8810</i> <i>Învățământ superior, acțiunea 2”.</i></p>
<p>6. Ministerul Justiției</p>	<p>La proiectul hotărâri</p> <p>1) Potrivit art. 89 alin. (9) din <i>Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014</i>, în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I), pentru anumite specialități poate fi aplicat învățământul dual în condițiile stabilite de Ministerul Educației și Cercetării prin coordonare cu alte organe centrale de resort și cu agenți economici interesați.</p> <p>Astfel, pentru punerea în aplicare a dispoziției art. 89 alin. (9) din <i>Codul educației</i>, Ministerul Educației și Cercetării prin coordonare cu alte organe centrale de resort urmează să stabilească condițiile în care pentru anumite specialități în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I) poate fi aplicat învățământul dual.</p> <p>1. Menționăm că, potrivit art. 14 din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor.</p> <p>Totodată, precizăm că în jurisprudența sa, de exemplu <i>Hotărârea nr. 23/2013</i>, Curtea Constituțională, a statuat că:</p> <p>„48.[...] potrivit prevederilor art. 96 coroborate cu dispozițiile art. 102 alin. (2) din Constituție, Guvernul asigură realizarea politicii interne și externe a statului și exercită conducerea generală a administrației publice. În virtutea acestui rol, Guvernul efectuează o activitate exclusiv executivă, principala sa atribuție fiind <u>organizarea și asigurarea executării legilor</u>, în care scop emite acte normative sub formă de hotărâri și dispoziții.</p> <p>49. Actele normative, adoptate de către Guvern în temeiul și pentru executarea legilor, nu trebuie să contravină prevederilor acestora sau să le depășească.”</p> <p>Față de considerentele arătate, subliniem că actele normative ale Guvernului se adoptă în limitele și potrivit normelor legale care le ordonă, sau Guvernul poate să dezvolte reguli cuprinse în legi din propria inițiativă (în</p>	<p>1)</p> <p>1. Se acceptă Legea nr.110/2022 și Hotărârea Guvernului nr.97/2023 au fost excluse din clauza de adoptare, textul a fost redactat: „<i>În temeiul art.89 alin. (9) din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările ulterioare...</i>”;</p>

	<p>Lipsa unei abilitări exprese din partea legiuitorului), cu condiția că nu instituie norme primare.</p> <p>Așadar, în ceea ce privește obiectul de reglementare al proiectului hotărârii Guvernului anterior menționat, este de remarcat faptul că hotărârile Guvernului intervin în măsura în care legea impune adoptarea lor, în măsura în care fie expres, fie implicit, legea trimite la o hotărâre de punere în aplicare sau practica aplicării legii determină nevoia adoptării unei hotărâri a Guvernului.</p> <p>2. Cu privire la titlu, referința la „regulamentul-cadru” ar fi acceptabilă doar în situația când într-un act normativ se prevede, în mod expres, adoptarea altor regulamente pe baza sa. Totuși, în cazul proiectului prezentat o astfel de prevedere ar fi în dezacord cu norma prevăzută la art.89 alin. (9) din <i>Codul educației</i>, potrivit căreia Ministerul Educației și Cercetării prin coordonare cu alte organe centrale de resort urmează să stabilească condițiile în care pentru anumite specialități în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I) poate fi aplicat învățământul dual.</p> <p><i>În consecință, necesită a fi reformulat titlul și conținutul proiectului în vederea excluderii textului care face referință la termenul „cadru”.</i></p> <p><i>Din perspectiva rigorilor tehnicii legislative, la forma actuală a proiectului sunt de semnalat unele propuneri și observații:</i></p> <p>În privința textului din clauza de adoptare, necesită a fi menționate prevederile art. 44 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, potrivit căreia clauza de adoptare a actului normativ conține temeiul legal de adoptare a actului normativ respectiv. Prin urmare, reținem că instrumentele juridice sau actele normative de reglementare secundară, cum ar fi hotărârile Guvernului, în speță cele cu caracter normativ ce necesită a fi elaborate/adoptate trebuie să derive din textul legii sau actul normativ superior. Pentru considerentele de mai sus, este necesară eliminarea textului ce vizează <i>Legea nr. 110/2022 cu privire la învățământul dual</i>, deoarece acest act legislativ este relevant pentru învățământului dual ca formă de organizare a învățământului profesional tehnic prevăzută de <i>Codul educației</i>. De asemenea, urmează a fi exclus textul care face trimitere la <i>Hotărârea Guvernului nr. 97/2023</i>, întrucât menționăm că, un act normativ al Guvernului nu poate servi temei juridic pentru adoptarea altui act normativ al Guvernului.</p>	<p>2. Se acceptă Titlul a fost reformulat excluzând termenul „cadru”, după cum urmează: <i>„Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I)”</i>;</p>
--	---	---

	La proiect, Regulament	<p>3. <i>La pct. 1</i> textul „, conform anexei” se va substitui cu textul „(se anexează)”.</p>	
La pct. 4		<p>4. Dispoziția de <i>la pct. 2</i> privind ajustarea actelor normative ale Ministerului Educației și Cercetării, nu prezintă utilitate sub aspect juridic, motiv pentru care propunem excluderea acesteia. Or, obligația aducerii actelor normative în concordanță cu noile amendamente operează de drept.</p> <p>2) 1. În parafa de aprobare cuvintele „Anexă la” se vor substitui cu cuvintele „Aprobat prin”.</p> <p>2. Referitor la pct. 4: La pct. 4 sbp. 1), urmează a fi precizat că, în cazul actelor normative, potrivit art. 54 alin. (1) lit. i) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire. Întru asigurarea respectării regulii prevăzute de norma legală anterior menționată, la sbp. 1) se impune necesitatea revizuirii textului „(în continuare-învățământ dual)”, astfel încât această formă abreviată să fie menționată la pct. 2. Totodată, se va analiza suplimentar menținerea formei abreviate arătate mai sus, având în vedere că aceasta nu este utilizată pe tot parcursul textului.</p>	<p>3. Se acceptă Pct.1 a fost modificat potrivit propunerii: „Se aprobă Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I), se anexează”.</p> <p>4. Se acceptă Pct.2 a fost exclus.</p> <p>2) 1. Se acceptă Potrivit propunerii a fost redactată parafa.</p> <p>2. Se acceptă La pct.4 sbp. 1) se exclude textul „(în continuare-învățământ dual)”, potrivit propunerii.</p>
La pct. 5		<p>3. În ceea ce privește textul propus la pct. 5 sbp. 1) este necesară reformularea cuvintelor „într-un cadru unitar”, pentru a fi respectate cerințele de claritate și previzibilitate a normelor de tehnică legislativă.</p>	<p>3. Se acceptă Pct. 5 sbp.1) a fost redactat: „este organizat de către instituția de învățământ superior la inițiativa</p>

	La pct. 8	<p>4. Referitor la norma preconizată la pct. 8, precizăm că formularea „Cadrul general privind organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență”, nu ar fi corelată cu prevederea art. 89 alin. (9) din <i>Codul educației</i>.</p>	<p>unității interesate în calitate de potențial angajator”;</p> <p>4. Se acceptă Pct. 8 a fost redactat: „Condițiile privind organizarea și desfășurarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență, implicit, specialitățile în cadrul cărora se va organiza învățământul dual, sunt stabilite de către Ministerul Educației și Cercetării prin coordonare cu ministerele care au în subordine instituții de învățământ superior și cu unitățile interesate”.</p>
	La pct. 13	<p>5. La pct. 13, prin utilizarea textului „criterii minime de conformitate, stabilite în prezentul Regulament”, fără a face referire la prevederile avute în vedere, norma nu este suficient de clară, ceea ce afectează predictibilitatea acesteia.</p>	<p>5. Se acceptă Pct. 13 devine pct. 14 și este redactat: „Pentru a iniția procesul de formare profesională a studenților în învățământul dual în cadrul studiilor superioare de licență, unitatea trebuie să întrunească criterii minime de conformitate, stabilite la pct.15 din prezentul Regulament și actele normative instituționale”.</p>
	Pct. 14 și 15	<p>6. Pentru precizia și claritatea normei, apreciem că ar trebui schimbate cu locurile normele prevăzute la pct. 14 și 15.</p>	<p>6. Se acceptă Au fost schimbate cu locurile normele prevăzute la pct. 14 și 15, astfel pct.15 a devenit pct. 14 iar pct.14 a devenit pct.15.</p>
	La pct. 15	<p>7. Cu privire la pct. 15, norma căruia stabilește criteriile privind conformitatea unității pentru participare la procesul de formare profesională prin învățământul dual, având în vedere că legiuitorul a prevăzut la art. 89 alin.</p>	<p>7. Se acceptă</p>

		<p>(9) din <i>Codul educației</i> că Ministerul Educației și Cercetării prin coordonare cu alte organe centrale de resort urmează să stabilească condițiile în care pentru anumite specialități în cadrul studiilor superioare de licență (ciclul I) poate fi aplicat învățământul dual, este discutabil că această prevedere legală poate fi interpretată în sensul că Guvernul ar fi în drept să impună prin actul său criteriile prevăzute de proiect.</p> <p>Suplimentar, la sbp. 7) acronimul „etc.” se va exclude, deoarece semnificația respectivului este periculoasă sub aspect de interpretare extensivă.</p> <p>8. La pct. 16, întrucât norma este prea generală și imprecisă prin utilizarea expresiei „conducerea instituției”, sugerăm indicarea expresă a factorului/factorilor de răspundere la care se face referire în context. Subliniem că, potrivit art. 102 din <i>Codul educației</i> sistemul organelor de conducere ale instituțiilor de învățământ superior este format din senat, consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională, consiliul științific, consiliul facultății, consiliul de administrație și rectorul instituției.</p> <p>9. La pct. 18, pentru evitarea reglementărilor duplicitate, ar fi necesar de exclus textul „, prin care sunt stabilite condițiile de colaborare, drepturile și obligațiile părților, precum și costurile asumate”. Aceași observație este valabilă și pentru pct. 20, referitor la textul „,prin care se stabilesc condițiile de formare, drepturile și obligațiile părților”.</p> <p>10. La pct. 21, urmează a fi exclus textul inutil „, prevederi stabilite în contractul de formare profesională”.</p>	<p>La sbp. 7) acronimul „etc.” este exclus.</p> <p>Nu se acceptă excluderea <i>criteriile privind conformitatea unității, deoarece</i> potrivit art. 112 alin (2) din <i>Codul educației nr.152/2014</i>, managementul calității în învățământul superior este asigurat la nivel național de Ministerul Educației și Cercetării și de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, or <i>criteriile privind conformitatea unității</i> va asigura calitatea formării profesionale a studenților la unitate.</p> <p>8. Se acceptă Pct.16 devine pct.17 și este redacta: „Comisia de verificare a conformității elaborează și remite rectorului instituției de învățământ superior un raport privind conformitatea/neconformitatea unității care intenționează să participe la procesul de formare profesională prin învățământ dual”.</p> <p>9. Se acceptă Din pct. 18 care devine pct. 19 și pct. 20 care devine pct.21 a fost exclus textul: „,prin care sunt stabilite condițiile de colaborare, drepturile și obligațiile părților, precum și costurile asumate”, potrivit propunerii.</p>
--	--	---	---

	La pct. 21		10. Se acceptă La pct. 21 care devine pct.22 a fost exclus textul: „, prevederi stabilite în contractul de formare profesională”, potrivit propunerii.
La pct. 22	11. La pct. 22, se va analiza în ce măsură norma care prevede că, instituția de învățământ și unitatea desemnează câte un mentor responsabil de monitorizarea formării profesionale a studentului în cadrul învățământului dual, este corelată cu prevederile art. 119 din <i>Codul educației</i> . Aceeași sugestie este valabilă și pentru pct. 23.	11. Nu se acceptă, pct.22 devine pct.23, art. 119 din Codul educației nr.152/2014 prevede că, activitatea didactică neauditordială se realizează prin: - conducerea stagiilor de practică; - monitorizarea activității individuale a studenților; - consultatii, ghidare directă a activității individuale a studentului; - altele activități prevăzute de regulamentele instituționale. Or activitățile date contribuie la formarea profesională a studentului, implicit în cadrul învățământului dual. Art.215 alin. (2) Codului muncii nr.154/2003.	
La pct. 27	12. La pct. 27, în redacția propusă, norma este de natură să genereze confuzie în rândul celor care trebuie să aplice aceste dispoziții, deoarece are un conținut neclar, în special prin utilizarea cuvintelor „după caz” și a sintagmei „Ministerul Educației și Cercetării” între paranteze. În acest sens, pentru evitarea problemelor în aplicare, recomandăm redarea separată a atribuțiilor Ministerului Educației și Cercetării în organizarea învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență și a atribuțiilor ministerelor care au în subordine instituții de învățământ superior.	12. Se acceptă Pct. 27 a fost divizat în două puncte, pct.27 și 28, după cum urmează: „27. Atribuțiile Ministerului Educației și Cercetării în domeniul învățământului dual sunt următoarele: 1) elaborează și aprobă acte normative în domeniul învățământului dual și exercită	

	<p>La proiect, Regulament</p>	<p>13. În ceea ce privește structura, menționăm că, deși potrivit exigențelor de tehnică legislativă, capitolul trebuie să cuprindă mai multe puncte, capitolele III-VI sunt alcătuite dintr-un singur punct. Ca urmare, sugerăm revizuirea structurală a cap. III-VI.</p>	<p>controlul asupra respectării acestora după adoptare; 2) aprobă condițiile de formare continuă a mentorilor în cadrul unității; 3) coordonează procesul de organizare, desfășurare și monitorizare a învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență în instituțiile de învățământ superior; 4) coordonează planurile de învățământ care oferă învățământul dual, elaborate de către instituțiile de învățământ superior. 28. Atribuțiile Ministerelor de resort în domeniul învățământului dual sunt următoarele: 1) coordonează procesul de organizare, desfășurare și monitorizare a învățământului dual în cadrul studiilor superioare de licență în instituțiile de învățământ superior, în care au calitatea de fondator; 2) coordonează planurile de învățământ care oferă învățământul dual, elaborate de către instituțiile de învățământ superior în care au calitatea de fondator”, potrivit propunerii. 13. Se acceptă Capitolul III a fost completat cu pct.28, Capitolul IV și V au fost comasate în Capitolul IV, Capitolul</p>
--	-----------------------------------	--	--

			V a fost redenumit în „DISPOZIȚII FINALE” format din pct.31 și pct.32.
7.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	La pct. 23 Reieșind din exigențele tehnicii legislative statuate la art.55 alin.(5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat, la pct.23 din proiectul Regulamentului se va indica numărul și data adoptării Regulamentului-cadru cu privire la normarea activității științifică-didactice în învățământul superior.	Se acceptă Pct. 23 devine pct.24 și este redactat: „Normarea activității de mentorat se realizează conform Regulamentului-cadru cu privire la normarea activității științifică-didactice în învățământul superior, Ordinul Ministerului Educației nr.304/2016, Codului muncii nr.154/2003 și altor acte normative din domeniu”.
8.	Camera de Comerț și Industrie	General Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă

Ministru

Dan PERCIUN

Proces-verbal din 06.08.2024

al ședinței interministeriale organizate de reprezentanții Ministerului Educației și Cercetării – Galina Rusu, Secretar de stat, Doina Usaci, șefa Direcției politice în domeniul învățământului superior și Ala Luca, consultant principal în Direcția politice în domeniul învățământului superior, precum și reprezentanții Ministerului Finanțelor – Olga Rusnac, șefa Direcției finanțele în educație, cultură și cercetare, și Vera Romanciuc, consultant principal în Direcția finanțele în educație, cultură și cercetare, în scopul eliminării deficiențelor de opinii pe marginea proiectului de hotărâre al Guvernului *Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și desfășurarea învățământului dual (număr unic 373/MEC/2024)*, autor – Ministerul Educației și Cercetării.

În conformitate cu prevederile pct. 234, 235 și 236 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, solicităm respectuos examinarea opiniei Ministerului Educației și Cercetării la avizul III al Ministerului Finanțelor, aprobarea acestor modificări și semnarea procesului-verbal.

2.	Ministerul Finanțelor	General	<p>Potrivit prevederilor art.3 din Codul educației nr.152/2014, <i>învățământul dual</i> reprezintă învățământul în cadrul căruia <i>instruirea teoretică se realizează în instituția de învățământ, iar cea practică – la întreprinderi</i>. Mai mult ca atât, organizarea învățământului dual se poate realiza prin <i>parteneriat dintre instituțiile de învățământ și mental de afaceri</i> (agenții economice), prevedere expus reglementată în Codul menționat.</p> <p>Totodată, conform noțiunilor stabilite în art.3 din Codul educației, <i>mentorul</i> este cadrul didactic sau managerial experimental, cu rol de îndrumător <i>pentru alte cadre didactice sau manageriale</i>, debutante sau cu experiență în profesie, care acordă sprijin pentru dezvoltarea personală și profesională. De asemenea, potrivit prevederilor art.58 din același Cod, funcția didactică de <i>mentor</i> este promovată doar în cadrul <i>instituțiilor de învățământ general</i> și doar <i>mentoratul de practică</i> se realizează prin îndrumarea de către un <i>cadru didactic experimental a studentului stagiar</i>.</p>	<p>Se acceptă: Pct.4 a fost redactat conform art.3 din Codul educației nr.152/2014: <i>„învățământul dual în cadrul studiilor superioare de licență-învățământ în cadrul căruia instruirea teoretică se realizează în cadrul instituției de învățământ superior, iar cea practică la întreprinderi”</i>.</p> <p>Se acceptă: Noțiunea de „mentor din instituția de învățământ superior” este substituită cu noțiunea „Coordonator de învățământ dual din cadrul instituției de învățământ și Coordonator de învățământ dual în cadrul unității”.</p> <p>Se acceptă: Pct. 4 din proiect a fost redactat</p>
			<p>În același timp, proiectul de hotărâre prevede mai multe reglementări care sunt în contradicție cu Codul educației, după cum urmează: - instruirea practică se realizează în cadrul instituției de învățământ superior;</p>	

